

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom
„KOROŠKI SLOVENEK“
 Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.
 Rokopisi se naj pošljajo na naslov:
Pol. in gosp. društvo
 Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List
za politiko, gospodarstvo
in prosveto

Izhaja vsako sredo.
 Stane četrletno: 1 šiling.
 celoletno: 4 šilinge.
 Za Jugoslavijo
 četrletno: Din. 25.—
 celoletno: Din. 100.—
 Pozamezna številka 10 grošev.

Leto VI.

Dunaj, 5. majnika 1926.

Št. 18.

Vabilo

na

redni letni občni zbor

političnega in gospodarskega
 društva za Slovence na Koroškem,
 ki se vrši

v četrtek dne 20. majnika t. l.
 ob 13. uri popoldne
 v društvenih prostorih v Celovcu.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva o manjšinskem vprašanju in gospodarskem položaju.
2. Blagajniško poročilo.
3. Volitev novega odbora.
4. Določitev članarine za leto 1926.
5. Predlogi članov.
6. Slučajnosti.

K veliki udeležbi vabi ODBOR.

Tinia:

Kje so naše meje.

Južnoštajerski Nemci so prosili koroško deželno vlado, naj da slovenskim Korošcem popolno kulturno in šolsko avtonomijo. Slovenska in nemška javnost je zavzela k temu vprašanju več ali manj nedoločno stališče. Komu, kje, kako, to vse je še nejasno. „Tages-

post“ od 20. januarja je prinesla članek Bernharda Scheichelbauerja, koroškega Nemca, ki kaže nemško mnenje o slovenski kulturni avtonomiji. Stara basen, da bivajo na južnem Koroškem ljudje, ki se sami nazivajo „Wende“, ki pravijo pravim Slovencem „Kraineri“, še vedno blodi po nemških glavah. Mi po mnenju Scheichelbauerja nimamo enotne narodne strukture, nismo „ausgeprägte nationale Individualität“, temveč smo skoraj popolnoma utonili v nemškem kulturnem morju. Tako misli koroški nemški inteligent in take sorte ljudje nam bodo dajali kulturno avtonomijo!

Kaka je bila in še je kultura rodu na južnem Koroškem? Bila je slovenska, ko so Slovenci prišli v kraje od morja do Tur in imeli svojo ustavo z vojvodo, knezi, župani. Bila je slovenska, ko so se koroški Slovenci pridružili Hrvatstvu Ljudevitu Posavskemu proti nemškemu gospodom. Bila je slovenska, ko so Korošci v boj proti graščaku in Turku klicali vkup ubogo gmajno. Bila je slovenska, ko so predikanti s slovenskimi katekizmi in Dalmatinovo biblijo širili luteransko vero na Koroškem. Bila je več kot slovenska, bila je jugoslovanska, ko sta bila koroška fajmoštra Matija Majar in Urban Jafnak Ilirca, bolj kot so bili Ilirci Kranjci. Bila je slovenska, ko je bil v Celovcu Janežič glava slovenske literature, Einspieler politike. In bila je slovenska do danes, ko v Ljubljani profesorji na univerzi, ki so rastle iz koroške zemlje, gradijo na stavbi vse-slovanske kulture. Vse to stoji v knjigah in za vse to more zvedeti tudi koroški Nemec, če ima dobro voljo in zdravo pamet. Potem bo razumel tudi naslednje.

Bili so slučajji, ko je slovenski rod na Koroškem stopil v javnost in z mogočno idejo, z znamenito osebo pokazal, da je vsa njegova kultura slovenska. Toda rod je živel in ustvarjal narodno-kulturno tudi tiho, mirno, da jo opazi samo tisti, ki v tem rodu živi in ga ljubi.

Vsi, ki so prišli nekoč kot Slovenci v naše kraje in vse, ki so se rodili iz njih do danes, družijo tradicija, enaka narava telesa in zemlje v eno veliko skupino na svoj način mislečih, čustvujočih, verujočih. Vsi, ki so na ta posebni slovenski način sprejemali vtise od zunaj in jih v mislih in čustvih predelali vase, so ustvarjali na orodju misli in čustev, ki je jezik in melodija. Vsi rodovi, ki so bili kranjski, koroški, primorski, štajerski, so prelili svoje hrepene nje težkih dni v pesem o kralju Matjažu, ki povsod spi z mogočno brado in bo prišel reševati svoje zveste. Ker kralj Matjaž je bil slovensko upanje in do koder je segala vest o njem, do tja so bivali Slovenci. Tudi preko Drave...

Narod je izlil svojo žalost in veselje, ljubezen in nevoljo v besede z melodijo in ustvaril narodno pesem. V narodni pesmi je najbolj izražena posebnost narodove duše in do koder se je slovensko pelo, do tja so segali Slovenci. Narod je sprejel celo umetne pesmi, ki so prižale njegovi naravi, duši, za narodne. Kako bi mogli fantje po naših vaseh s tako ljubeznijo peti Gregorčičev „Izgubljeni cvet“ ali „Rože je na vrtu plela“, če bi besedilo in melodija ne prijala vsej naravi teh koroških fantov. Potem pesem o Soči vodi, ki je našim dekletom vendar malo predaleč, da bi kar tako pele o njej. Besede in melodija teh pesmi so bile pač izraz slovenskega čustvovanja, ki je posebne vrste in člen slovenske duše.

Naša slovenska koroška narodna kultura je slovenska pesem, pripovedka, govorica, navada, noša in še mnogo drugega. Po vsem tem ločimo narod od naroda, in po tem se naj določajo narodne meje in — teritorij kulturnih avtonomij. **Do koder sega slovenska beseda, pesem, povest, navada, do tja sega slovenska zemlja. Tam bivajo Slovenci. Pa če tudi niso zavedni.** Narodna zavednost je visoka stopinja v narodni kulturi, toda je vedno nekaj sub-

PODLISTEK

Reberški Ožbej:

Zadnji vitez Reberčan.

Zgodovinska povest.

(Nadaljevanje.)

„Kdo bi si mislil, da bo tako trmasta,“ prekine molk Ivan starejši.

„Tisti capin ji je zmešal glavo,“ pripomni sin Ivan, „a le čakaj, se bova še merila, a tedaj udarim jaz.“

„Prav imaš,“ pritrdi Nikolaj, „potem se spametuje tudi moja hči — toda pijmo, ne dajmo si kaliti dobre volje.“

Bilo je že proti večeru, ko so se Reberčani poslovili. Vsedli so se na konje in urno odjezdili proti Reberci.

Manica je obležala nezavestna v temni celici. Šele po daljšem času se je zavedla. Sedela je sključena na leseni postelji, pokriti z nekaj slame. Le malo svetlobe je prihajalo v sobo skozi ozko, z debelimi križi pregrajeno okno.

Tega kraja se je vedno izogibala, kajti tu sem so zapirali hude zločince. Slišala je jok in stok, tudi dosti nedolžnih je zdihovalo v teh prostorih leta in leta.

In sedaj je ona sama tukaj! Strah jo je spreletel, stopila je k vratom in jih skušala odpreti, a niso se ganile. Solze so odprle pot bolesti, ki je mučila srce, a nato se je malo umi-

rila. Spomnila se je vseh dogodkov, ki so se odigrali malo poprej. Bila je stanovitna in ni se udala, povedala je usiljenemu ženinu svoje mnenje, razodela je tudi iskreno ljubezen do Manfreda, in misel nanj ji je dala zopet nov pogum.

Otrnila si je solze, bilo ji je, kakor bi jo prešinila nova moč. Vedela je, da je v gradu zvesti Hanej, on obvesti Manfreda in rešena bo. Pokleknila je ob postelji, sklenila roke in se vtopila v gorečo molitev. Mrak se je vlegel na zemljo. Vlegla se je tudi Manica, a še le po dolgem se je usmili angel spanja in jo odvedel v lepši kraj, kjer je sanjala o sreči.

Slišalo se je šumenje bilštanskega vodoroda, tam zgoraj v temnem gozdu je skokovikala sova in črni oblaki so drveli čez Staro goro. Manica pa je hodila v sanjah z Manfredom po zelenih livadah, slišala sta žvrgolenje drobnih ptičic, gledala tja čez Dravo na Podgrad, kjer bi kmalu gospodinjala. Držala sta se za roke in gledala ljubko drug drugemu v o-braz, videla sta nebesa polna sreče in miru.

Sanje so sanje in osrečujejo človeka tudi tedaj, če je v še tako veliki nesreči.

V.

Grad beli tiho zapusti.
 za ljubim svojim pohiti.
 Jenko.

Črni Hanej je vse zvedel, kar se je zgodilo. Četudi ni maral za Juto, ker je vedel,

kako zavida Manici Manfreda, je bil prisiljen se obnašati napram njej ponižno in ji spolniti vsako željo, da ne postane pozorna na to, kar misli Hanej storiti za Manično rešitev.

Da odvrne pozornost od Manice, je porabil vsako priliko, da je slikal Manfreda v najlepših barvah in da naj ne pusti upanja, da jo vendar poroči, ker bo sam uvidel, da je težko kljubovati volji viteza Nikolaja.

Juta je bila takih govoric zelo vesela in je postala popolnoma zaslepljena proti vsem, kar je Hanej nameraval. V svoji ljubezni do Manfreda je povedala Juto vse, kar se je zgodilo v dvorani in kaj hoče doseči oče z Manico.

Vedel je, da je vitez Nikolaj neizprosno in raditega je treba hitro ravnati. Do Manice ni mogel priti, ker je ključke shranjeval oče ter jih je izročil Juti le tedaj, kadar je nesla jesti Manici in še tedaj je bil vedno v bližini.

S svojo hčerjo ni hotel govoriti, češ, se bo že omehčala.

Hanej je porabil zaslepljenost Jute in je pod prevezo, da gre loviti ribe, obvestil patra Anzelma o vsem, kar se je zgodilo in da naj takoj obvesti Manfreda, ki se naj pripravi za rešitev.

Pater Anzelm je bil vsled te novice ves potrj, kajti mlada zaročenca sta mu prirasla k srcu in nič ni bolj želel, kakor da bi mogel potrditi v kapelici v Apačah njuno vez.

„Tebi, Hanej, zaupam usodo svojih ljubljencev,“ pravi pater Anzelm ginjen, „stori vse,

jeektivnega. Je često pod vplivom materialnih ozir. Ob plebiscitu je zmagal celovski trg, ne nemška narava ljudi, ki so glasovali. Švicarski Nemci že zdavnaj tajijo svojo nemško narodnost in vendar njihovi najboljši duhovi zidajo pri stavbi nemške kulture. In imajo gotovo ti bolj prav. Ko je Avstrija ob razpadu hotela dobiti Burgenland, je vabila predvsem burgenlandsko nemško inteligenco, ki je čutila madžarsko, v okrilje Germanije. Češ, da je narava nemška in madžarsko mišljenje samo plod budimpeštanskih šol. Z isto pravico lahko slovenski narod vse tiste, ki so „deutschgesinnt“ in „deutschfreundlich“, zahteva v območje svoje kulture. Ker ta kultura je edino primerna njihovi naravi in je nemško mišljenje samo plod nemških šol, uprave, justice itd. Če bi se pri slovenskih Korošcih od nekdanj gojila narodna kultura v narodnih šolah, z narodno inteligenco, bi bilo število „nemškutarjev“ minimalno. Tako bi bilo po božjem in po naravi. A pokvarjena je samo gornja plast teh duš, narava je vendar slovenska. Zato dajte tudi tem kulturni razvoji, ki odgovarja njihovi naravi, dajte jim tudi slovensko kulturno vzgojo. **Kulturno avtonomijo za vso zemljo in vse ljudi, ki bi bili danes dobri Slovenci, če bi bila od nekdanj na slovenskem Koroškem v veljavi slovenska kulturna avtonomija!**

Domača šola.

Stara rak-rana naša je šolstvo. Naše šole ne dosega svojih smotrov, posebno ne izurijo slovenskih otrok v maternem jeziku. Kako se ponajajo naše šolske oblasti pred zunanjim svetom, češ, koroški Slovenci imajo 80 utrkivističnih (dvojezičnih) šol, kakor da bi te šole res nudile otrokom zadosten pouk v slovenskem in nemškem jeziku. Koliko so te šole „dvojezične“, kažejo dejstva, da so tiste predpisane tri slovenske urice večinoma le na papirju, da jih učiteljstvo zanemarija in to šolska oblast mirno trpi ali celo s tem soglašajo. Zato so pa tudi uspehi, kar se tiče slovenskega jezika, večinoma nad vse klaverni ali jih sploh ni. Le malo je takih šol, da bi otrok, ko jo dovrši, znal slovensko pravilno pisati in z razumevanjem čitati. Večinoma pa otroci iz naših šol po izstopu iz šole ne znajo spisati niti navadnega pisma v slovenskem jeziku, ali pa niti slovenskih črk dobro ne poznajo.

Česar se pa človek v mladosti ni učil, do tega tudi pozneje nima veselja. Otrok, ki slovensko le s težavo bere, ne bo segal rad po knjigah in ne bo imel smisla za izobrazbo. To veselje mu je današnja pomanjkljiva šola ubila, mesto da bi ga vzbudila. Odtod tudi največja nevarnost, da se naša neizobražena mladina potuji.

da rešiš Manico iz krempljev pohotnega Reberčana.“

„Srčno rad tvegam vse,“ zatrjuje Hanej, „saj vem, da bi Manica brez Manfreda zvenela kakor odtrgana rožica.“

„Le pogum, Hanej,“ navdušuje ga pater Anzelm in obljubi, da bo tudi on vse storil, da pripomore do Manične rešitve.

Minulo je že pet dni odkar je bila Manica v ječi. Prišla je v stik le z Juto, ki jo je nalašč zbadala. „No, Manica,“ prasha jo peti dan Juta, ko je prinesla kosilo, „ali si še vedno trmasta, ali ti je Manfred tako prirastel k srcu?“

Manica ji ni dala odgovora.

„Ti se daš zaradi njega trpinčiti, on si pa zbira druge,“ zbadajo jo Juta. „Le čakaj, padla boš med dvema stoloma na tla, Ivana reberškega bi nazadnje še rada imela, pa ti pokaža fige — hi-hi.“

„Ne trpinči me,“ vzdihne Manica, „to je podla laž; dobro poznaš Manfreda, on ali pa nobeden.“

„Teda ga pa le imej,“ zasmee se porogljivo Juta, „pa objemaj slamo, on pa brhka dekleta.“ Rekši zaloputne duri, jih zaklene in vtakne ključ v žep. Potoma sreča Haneja, ki jo spoštljivo pozdravi. Ker je hotel zvedeti, kako je Manici, se posluži zvijače.

„Včera mi je pravil hlapec iz grada Zagorje, ki je šel na planino, da je vitez Manfred prav vesel. Gospodična Juta, stvar se suče za vas dobro, mogoče ga Manica le pozabi.“

Dolžnost otroka učiti ima v prvi vrsti domača hiša. Šola je le pomočnica domači hiši, ona nadomesti to, kar oče in mati ne utegneta ali ne znata vcepiti v otrokov razum in srce. Če torej šola zanemarija pouk otroka v kakem važnem predmetu, mora otrok dobiti pouk zopet le v domači hiši. Koroške šole pa deloma ali popolnoma zanemarijajo pouk otrokovega maternega jezika. Iz tega sledi, da se mora tega pouka prijeti domača hiša.

Pol stoletja se borimo za to, da bi se naše šole pametno preuredile, a poteklo bo morebiti še dosti vode po Dravi, predno bomo dosegli vsaj nekaj izboljšanja. Ali naj čakamo na to in zraven jadikujemo, kaj bo z našimi otroci? Ne, pomagaj si sam, in Bog ti bo pomagal!

Slovenske hiše, učite same otroke v rodnem jeziku! Stari ljudje so se prej tudi mnogo-kje naučili brati in pisati kar doma, zakaj bi se tega ne mogla mladina danes? Domača hiša naj bo otroku domača šola za slovenski jezik! Kdo pa naj uči otroke? Kdor sam zna in ima čas! In za tako važno delo si mora eden v družini vzeti čas! Oče, mati, starejši brat ali sestra! Če ni zmožnega človeka pri hiši, naj oskrbuje pouk kdo iz sosedne hiše! Članom in članicam izobraževalnih društev in dekletom Marijinih družb se kaže tu lepa prilika širiti najpotrebnejšo izobrazbo, učiti otroke maternega jezika. Ob Slomškovem času so cvetele nedeljske šole in obrodile mnogo dobrih sadov. Take nedeljske šole za slovenski jezik naj nastanejo tudi po naših domovih! V nedeljo popoldne naj sedejo domači otroci morebiti skupno s sosedovimi s knjigo in tablico za mizo in domači „učitelj“ ali „učiteljica“ naj jih uči slovensko abecedo in nato brati in pisati. Če se otroci branijo, naj jih odločni oče k temu prisili. V poznejših letih bo gotovo vsak hvaležen očetu in „učitelju“ za skrb in trud.

Samopomoč torej tudi pri tej prvi stopinji ljudske izobrazbe! Primorski Slovenci in južnotirolski Nemci, ki se jim godi podobno nam, tudi učijo otroke maternega jezika doma. Koroški Slovenci, potrudimo se z mladino, da ne bo izginila slovenska govornica iz naše dežele, ki je bila nekdanj zibelka slovenstva!

POLITIČNI PREGLED

Jugoslavija. S sestavo Uzunovičeve vlade so se pričeli prepiri v strankah. Radič je zagrozil, da bo vrgel ministra dr. Nikiča in Šuperino iz stranke. Ta dva pa sta ustanovila nov „parlamentarni klub hrvatske seljačke stranke“ in zagrozila Radiču, da bo zopet zaprt, če ne bo miroval. Potegnili sta tudi nekoliko poslancev za seboj. Preprič pa se je vnel tudi v radikalni stranki vsled nekega pisma proti Pašiču, ki ga je pisal Ljuba Jovanovič. Zato je

„Ah, ta neumnica, koliko ji prigovarjam,“ zavzame se Juta, „ali o Reberčanu noče nič slišati.“

Hanej je vedel dovolj. Manica je tedaj ostala pri svojem sklepu, da Reberčana ne vzame. Treba je tedaj hitro delati.

Iz stolpa se zasliši trobenta, znamenje, da prihaja tujec, ki hoče v grad.

Most je bil spuščen navzdol, ker so bili mirni časi in se ni bilo bati napada.

Ko vidi Hanej, da ni nič sumljivega na novodošlec, odpre vrata.

„Kje je vitez Nikolaj?“ prasha tujec.

„V svoji sobi,“ odgovori Hanej, pelje tujca h gospodu in veli hlapcu, da oskrbi konja.

Tujec vstopi v dvorano in pozdravi viteza Nikolaja, ki je ravnokar pregledoval različno orožje.

„Sem sel mestnega sodnika v Velikovec,“ predstavi se došli, „imam sporočiti, da se podaste jutri v mesto, ker pride cesar Friderik. Veličanstvo želi, da pridejo vsi plemenitaši, ker se hoče posvetovati, kaj je ukreniti glede Andreja Baumkircherja, ki mu dela toliko preglavic in prodira že proti Labudski dolini.“

„Tako, tako,“ zamrmra Nikolaj, „pa tako naglo, pa ravno sedaj.“

„Stvar je nujna,“ meni sel. „oditi moram še v Podgrad, da sporočim isto vitezku Manfredu, na Reberci pa sem že bil. Gresta oče in Krištof, Ivan pa hoče oštati doma.“

(Dalje sledi.)

bil Jovanovič iz stranke izključen. Gotovo bo Jovanovič potegnil tudi nekaj poslancev za seboj. Medtem so prišli razne nečedne korupcijske zadeve na svetlo. Radičevci so radikale obtoževali korupcije in radikali pa radičevce. To so silno neprijetne stvari. Ni pomagalo drugega, kakor da sta se stranki zopet približali. Stefan Radič se je pobotal tudi z uskoki in sprejel vse nazaj v svojo stranko. Uspeh je bil ta, da je bila vlada izpopolnjena, in sicer sta ostala v njej dr. Nikič in Šuperina, zraven prišla dr. Krajač in Pavle Radič in Slovenec Pucelj, ki je svojo kmetijsko stranko razpustil in prešel v Radičev tabor. Ali ima vlada večino, se bo pokazalo še ta teden, ko se sestane narodna skupščina.

Odškodnina knezom. Nemška vlada je morala izvesti ljudsko glasovanje za ali proti brezodškodninski zaplembi premoženja bivših knezov. Prekomerna večina se je izjavila za to, da se premoženje kratkoma odvzame. Po ustavi mora predložiti vlada izid ljudskega glasovanja s svojim mnenjem parlamentu. To je sedaj nemška vlada storila in se izjavila proti socialističnemu predlogu, ker da nasprotuje brezodškodninska zaplemba pravnim temeljem države. Vlada je za kompromis, kakor ga predlagajo vladne stranke. Po tem kompromisu bo sicer nemškim knezom vzeto mnogo pravic, toda del njih dokazano zasebnega premoženja se zapleni proti odškodnini. Ostalo jim bo gotovo še vedno toliko, da ne bodo trpeli pomanjkanja, kakor ga trpijo oni, ki so se za nje vojskovali.

Nemško-ruska pogodba. Članice Društva narodov živahno razpravljajo o ti pogodbi. Najprej je začela Českoslovaška z vprašanji, ki jih je poslala članicam, sedaj pa so predvsem Francozi tisti, ki povdarjajo, da nasprotuje pogodba duhu Locarna in Ženeve. Vse je nekako razburjeno, kakor običajno na predvečer diplomatskih kriz. Pogodba se namreč v Moskvi in Berlinu različno presoja. Zato bosta Anglija in Francija skušali diplomatskim potom doseči, da se pogodba ne ratificira.

Francija in Italija. Ministrski predsednik Briand je dal ob priliki proračunske razprave zunanjega ministra daljšo izjavo o francosko-italijanskih odnosih. V svoji izjavi je Briand povdarjal, da Francija nikdar ne pozabi, da je bila Italija v svetovni vojni na njeni strani. Francija priznava Italiji pravico, da dobi kolonije, ki jih rabi zaradi svoje preobljudenosti. Briand je uverjen, da Italija ne namerava porušiti miru, ko hoče doseči pod vodstvom Mussolinija svoje zakonite aspiracije na kolonije. Med Francijo in Italijo ni nepremagljivih nasprotij, temveč obstoji prepričanje o potrebi medsebojnega sodelovanja. V danem trenutku je sicer nekaj vprašanj, ki ločijo Francijo in Italijo, toda nobenega dvoma ni, da bo naša politika do Italije vedno popustljiva. Kot nosilec mirovnih teženj bo Francija vedno na strani one države, ki ima iste težnje. — Italijanski listi so z govorom Brianda kljub njegovemu zaključku zelo zadovoljni in povdarjajo, da mora priti med Francijo in Italijo najprej do sporazuma na gospodarskem polju in nato še na političnem.

Rusija snubi Turčijo. Vojaške priprave Turčije so večje kakor se je prvotno domnevalo. Vsega skupaj je pripravljenih četrta milijona mož. Turška vlada si je na jasnem, da more preprečiti skupen napad Italijanov in Grkov le, ako se odreče Mosulu in petrolejskim pokrajinam. Nekaj vodilnih politikov je za to, da se izroči Mosul Angliji, drugi pa, in med njimi tudi predsednik republike, Mustafa Kemal paša, mislijo, da bi bilo boljše, ako se sprejme ponudba Rusije, ki je pripravljena podpirati Turčijo proti Italiji in Grčiji. Ruska vlada je namreč povabila angorsko, naj pristopi k sovjetski uniji kot neodvisna država, zato pa bo Moskva sklenila vojaško zvezo z Angoro. Ako pride do napada, bi Rusija vojaško podpirala Turčijo in ji dobavila orožje in municijo. Turčija pripravlja obrambo Dardanel. Baje je pripravljenih že več tisoč min, ki jih v danem trenutku takoj vržejo v morje. Turčija misli, da hoče Italijo porabiti otok Rod za izhod pri prodiranju proti Mali Aziji. Meseca maja bodo

velike vojaške vaje v okolici Smirne. V to svrhu je turška vlada poklicala pod orožje šest letnikov. To bodo prve vojaške vaje v velikem obsegu po vojni in jim zato pripisujejo poseben pomen.

DOMAČE NOVICE

Tam in tukaj.

Prošle dni, ob priliki smrti dr. Peratonerja, bivšega župana v Bocnu, enega od voditeljev južnoitalijanskih Nemcev, so poslali avstrijska vsenemška stranka, vsenemški poslanci in mesto Inomost v Bocnu na pogrebnice s strakovi v avstrijskih barvah rdečebelih. Italijanska oblast je dala odstraniti trakove in to postopanje je obsodil celi velikonemški tisk kot nekulturno razžaljenje pokojnega od strani Italijanov.

Na velikonočni ponedeljek se je vršila v Št. Jakobu v Rožu blagoslovitev spominske plošče za padle v svetovni vojni. Ob priliki te blagoslovitve so v prostoru pred cerkvijo, kjer se nahaja spominska plošča, slovenske deklice položile nekoliko vencev iz papirja v rdeči, modri in beli barvi. Ko so heimattreue opazili jugoslovanske barve, tako pišejo celovski nemški listi, opozorili so na nje žendamerijo, ki je ukazala, naj se takoj odstranijo. Postopanje slovenskih deklet imenujejo nemški listi slovensko nacionalno izzivanje.

Obnašanje italijanskih oblasti v Bocnu, ki ga nikakor nečemo opravičevati, zasluži, da ga vzporedimo z obnašanjem avstrijske žandamerije v Št. Jakobu, da se vidi, da obstoji zraven nemške manjšine na južnem Tirolskem, ki se nahaja v težkem položaju, nacionalna manjšina, katere položaj je še težji. Ako pošljejo vsenemška stranka, mesto Inomost in vsenemški poslanci, torej velike politične organizacije in zreli politični ljudje iz Avstrije v Italijo na pogreb nemškega politika, ki je bil nasprotnik Italije, vence s trakom v avstrijskih barvah in italijanske oblasti odstranijo te trakove, potem je to v očeh vsenemcev nekulturno razžaljenje pokojnega. Ko pa v Št. Jakobu slovenske deklice, da bi okrasile cerkev v spomin onih, ki so padli za Avstrijo, vpletejo nekoliko papirnatih cvetov, potem je to zopet v očeh naših vsenemcev slovensko nacionalno izzivanje.

Velikonemški politiki iz Inomosta, ki pošljejo v Italijo avstrijske trakove, so nedolžno jagnje in italijanske oblasti, ki odstranijo te trakove, nekulturni oskrnjevalci grobov. Slovenske deklice v Št. Jakobu, ki spoštujejo v solzah spomin padlih očetov in bratov, ki so padli za Avstrijo, so slovensko-nacionalni izzivači, a avstrijska žandamerija zaščitnica heimattreu-mišljenja. Prava velikonemška morala.

Naše slovenske deklice iz Št. Jakoba bi se morale najbrž še zahvaliti Bogu, da ne spadajo pod okrajno glavarstvo Celovec, ker bi potem za ta svoj „zločin“ morale iti še v ječo, kakor so prošlega leta neke slovenske deklice iz Šmarjete v Rožu bile kaznovane zato, ker so ob priliki dohoda prezvišenega knezoškofa vpetle v slavlolik nekoliko papirnatih cvetov.

V zavodu šolskih sester v Št. Rupertu pri Velikovcu se konča gospodinjstva šola 15. maja. Od tedaj se sprejemajo dekleta, ki se želijo izuriti v raznih ročnih delih, v šivanju ali v kuhinji. Od meseca novembra naprej pa je zopet gospodinjstva šola. Plača po dogovoru.

Borovlje. Društvo slovenskih diletantov v Borovljah ponovi v nedeljo dne 9. maja v Delavskem domu v Podljubelju igro „Lumpacij vagabund“. Začetek ob 3. uri pop.

Sele. Silen vihar z nalivi je divjal v nedeljo 25. aprila po noči in deloma še čez dan. Naredil je precej škode na strehah in na drevju. Uničil je Helldorfov gozd ob cesti v Homelišče, da ga je sama podrtila. Tam je škoda ogromna. Le z veliko težavo smo se zjutraj prerili skozi, ko smo šli v Št. Tomaž k Markovi procesiji. — Vas Sele je kupila od Bajtišarjev brizgalno za 215 šil. Ker so hiše pri cerkvi zelo blizu skupaj in je v slučaju ognja za vse velika

nevarnost, bo brizgalna gotovo dobro služila, če se bo mogla voda naših studentov dobro izrabiti. Prvi poskus z brizgalno je pokazal, da je še prav dobra in zato vredna tega denarja. — Pomanjkanje stanovanj čuti tudi občina. Občinska pisarna je nastanjena že dolga leta v mali leseni hiši p. d. pri Klemeniju. Ta pa je tekom let postala že tako slaba, da ne bo mogla več dolgo služiti svojemu namenu. Ker tudi drugod na vasi ni primernih prostorov, je občinski odbor sklenil zgraditi lastno občinsko hišo, kakor jo imajo mnogotere druge občine. Stavbni svet je dal na razpolago g. Mažej. Če pojde dobro, bo hiša stala že letos do jeseni.

Št. Vid v Podjuni. (Ponovitev misijona.) V dneh od 18. do 25. aprila 1926 se je v naši fari vršila ponovitev misijona. G. misijonar Sečnik je imel krasne pridige, sploh vse njegovo vedenje je bilo fino in taktno tako, da je bilo za njega vse navdušeno. Ni torej čuda, da je bil uspeh popoln. Naša fara šteje okoli 920 prebivalcev, a spovedanih je bilo 573 faranov, obhajil pa 1490. Bo se, kakor že po več farah, vpeljala mesečna spoved, reorganizirala se bo bratovščina živega roženvenca in se bo vpeljalo apostolstvo mož. Potem šele bo misijon imel popolni in trajni uspeh. Pregorečemu in neutrudljivemu g. misijonarju naj velja naša najpristronejša zahvala za to krasno uspelo duhovno pojedino.

Škocijan v Podjuni. (Smrt.) Velikanski žalni sprevod, ki ga Škocijan še ni videl, se je pomikal 22. aprila proti farni cerkvi. Na mirodvor smo spremljali Miho Ražuna, pd. Erjaka v Goreči vasi. Lani julija se je podvrgel operaciji, in je njegovo življenje viselo dolgo na niti, ki je uspela in je ozdravel, a druge bolezni ni mogel prenesti. Rajnega so dičile vse dobre lastnosti: značajnost, zavednost, vernost, poštenost itd. Zelo veliko je čital in s pomočjo izrednega spomina mnogo vedel, da je bil občini najboljši svetovalec. Poleg tega dober in previden gospodar. Vsled svojega prepričanja je moral tudi bežati pred preganjalci. Znan je bil posebno še vsled menda prirojene šaljivosti. Kadar je bil v družbi in dobre volje, se je zdelo, da je prisijalo solnce v družbo. Izvrstnemu pevcu je društveni zbor zapel tri žalostinke, prelat dr. Ehrlich mu je govoril v cerkvi, na grobu pa se je poslovil od njega domači g. župnik. Svetila mu večna luč! — Dne 29. aprila pa smo ob dobri udeležbi pokopali ženo pd. Halepa, Terezijo, ki je podlegla jetiki. P. v m.!

Št. Jakob v Rožu. V sredo 21. aprila smo pokopali najtsarejšega moža naše fare — Mačkovega Francija, ki je dosegel visoko starost 86 let. Pet duhovnikov in velika množica ljudstva ga je spremljala na zadnji poti. Saj je bil pa tudi znan po celem Rožu kot vesel, pošten pevec in voditelj romarjev na sv. Višarje. Do izbruha vojske je vsako leto vodil romarje na to Marijino božjo pot, jim pripovedoval, pel in pridigoval. Ž njim je legel v grob eden največjih dobrotnikov cerkve. Bil je tudi 32 let organist naše farne cerkve. Blagemu možu naj sveti večna luč!

GOSPODARSKI VESTNIK

Seja deželnega kulturnega sveta dne 27. marca 1926.

Predsednik Supersberg poroča o seji predsednikov kmetijskih glavnih korporacij: Poljedelski minister Taler je na ti seji poročal o carinina superfosfat in mleko. Tovarne zahtevajo carino na umetno gnojilo superfosfat, kar obremeni kmetijstvo. Za to se je morala dati kmetom kompenzacija s carino na mleko. Da bi se s tem zvišala cena mleka, kar bi delalo nevoljo med delavci, ni pričakovati, ker se razvija produkcija mleka, število odjemalcev pa se ne množi. Tovarne, ki izdelujejo superfosfat, so se zavezale, da bodo to gnojilo oddajale po isti ceni na vseh železniških postajah, kar je v prid zlasti planinskim deželam, ki imajo sicer višjo vozno kakor druge. Carina na mleko bo znašala 450 kro za liter. Nižejavstrijški kmetje se bodo tako varovali pred mlekom, ki se uvaža iz Češke, planinskim deželam pa to pride v korist, ker kmet na Nižejavstrijskem kupuje krave, ki se izmolzejo in koljejo.

Industrija zahteva visoko carino na železo vino, zastopniki kmetov zahtevajo temu nasproti carino na živino in mlečne izdelke. Govorilo se je tudi o carini na krompir. Ta carina se ne da doseči, ker jo delavci odklanjajo. Zato bo treba skrbeti, da se krompir drugače spravi v denar, da se suši in žge.

Govorilo se je tudi o posojilih, ki se bodo dala za mlekarstvo. Ta posojila se bodo morala bržkone obrestovati z 10%, zato se zanje kmetijstvo preveč ne ogreva. Dogovoril se je za razdelitev nek ključ, po katerem bi Koroška dobila 5 milijard (Nižejavstrijška 17, Zgornja 12, Štajerska 12, Koroška 5, Solnograd in Gradiščanska po 4, Predarelska 2 milijardi). Denar se vzame i ostanka posojila Društva narodov. Zanimivo je, da Avstrija, je ta denar naložen v Švici po 2%, izgubi na leto obresti 200 milijard. Ako kmetje ne zmorejo iz svojega polovice denarja, ki ga je treba za ureditev mlekar, jim pojde kakor Celovski mlekar, ki nam je poučen vzgled. Z 10% obrestovanjem se mora raditega računati, ker posojila iz tega zaklada obrestujejo enako tudi državna železnica in tobačna režija, in sicer 8% obresti in 2% odplačevanja. Mogoče je pa, da država in dežela prevzameta za prvi čas del obresti.

Nameravalo se je narediti postavo, ki bi tovarne obvezala plačati škodo, ki se napravi po tovarniškem dimu; proti temu so se zastopniki tovarn ogorčeno postavili. Kar je krivično: tovarne delajo polju in gozdu občutno škodo, naj jo plačajo. Poročalo se je, da železnica zopet hoče zvišati vozno. Železnična uprava toži, da je malo tovara (tovarne blago prevažajo z avtomobili, ker je to prevažanje cenejše). Ako se bodo cene naprej zvišale, bo seve naprej manj voziti in manj zaslužka. Da se nekoliko opomore brezdelnosti, se je sklenilo, dati tovarnam za investicije popustek davka za leta 1926, 27, 28. Kmetijstvo sme zahtevati, da se dotične udobnosti dajo tudi za kmečke investicije.

Mlinarji zahtevajo, da se jim dovoli izvažati otrobe in moko za krmo. Stvar se je tako uredila, da se pooblaste kulturni sveti, dati pritrdilo, potem ministarstvo izvoz dovoli. Nastanejo neke težkoče: Nižejavstrijška izvoza ne dovoli, Zgornjeavstrijška ga dovoljuje, vsled tega se otrobi z Dunaja vozijo v Linc in od tam na Češko. Razlika med ceno žita in ceno otrobov je tako malenkostna, da moramo kmetom svetovati: kupi ječmena in keruze, je boljše, kakor otrobe kupovati. Vendar je treba ustreči tudi mlinom.

V Mödlingu se bo napravila šola za uporabo lesnih pridelkov, šola za Žagarje, tesarje, gozdarje i. dr. Kmetje se morajo tudi za to zanimati. Svoj donesek za to šolo pa bo kulturni svet še le pozneje določil. Kulturni svet se je pogajal z deželno finančno direkcijo o ključu, po katerem bi se mogli dohodki kmetijstva ceniti po višini zemljiškega čistega doneska in številu goved, ki jih ima posestnik. Ni bilo mogoče zediniti se, treba pa je reči, da ako država več denarja potrebuje, s tem se ni upravičena kar dohodke ljudi višje ceniti. Za Nižejavstrijško se dohodek 1925 ceni 12% nižje kakor 1924, za Zgornjeavstrijsko 19% nižje, na Štajerskem se tudi niso zednili. Koroška velja kot najvišje obdajena dežela, zato se mora tirjati, da se ji da večji popustek. Če se že ne moremo zediniti, davčna oblast čez številke, ki jih je ponudila, ne more iti.

Govorilo se je tudi o davku na blagovni promet. Od vseh strani se z ozirom na gospodarsko krizo tira, da se tega davka nekaj popusti. Finančni minister te zahteve ne bo mogel prezeti.

V poročilu o melioracijah se je reklo, da bi bilo treba stvar nekoliko pognati, da bi se hitreje delalo, sicer se bo potrebovalo 120 let predno se meliorira vseh 500.000 hektarjev zemljišča, ki čaka zboljšanja. Temu nasproti pa se je moralo reči, da zdaj kmet nima denarja, da bi dolg, ki mu nastane po melioraciji, odplačeval. Pametnejše je, pustiti blato in dom kakor osuševati blata, kmete pa poganjati z doma.

Schludermann poroča, do posestniki gozdov zahtevajo dovoljenje za izvoz hlodov. Žagarji se sicer branijo, a bržkone se bo dovoljenje dalo proti izvoznemu davku 3 zlatih kron za kubikmeter. Ta davek bi se pustil deželam. Koroška bi dobila poldrugo milijardo. Leta denar naj se porabi povečini izrecno za gozdarske potrebe, iz tega bi se mogla podpirati tudi šola v Mödlingu.

Dr. Stotter se pritožuje, da se zastopnika kmetijstva in gozdarstva pri posvetovanjih državne železnice ne uvažuje. Ravnatelj železnic dr. Günther je izšel iz industrije in pozna samo to. Ako pojde tako naprej, se bo moralo kmetijskega zastopnika kratkoma umakniti.

Supersberg: Dežela nam je sporočila, da je za melioracije na razpolago v rednem proračunu 40.000 S., na izrednem 100.000 S. K temu pride donesek države pod naslovom oskrbe brezdelnih v znesku 100.000 S. S tem dežela izhaja. Če bi se moralo več storiti, moralo bi se nastaviti več uradnikov, ker so sedanji uradniki s tem delom popolnoma zaposleni. (Dalje sledi.)

Deficit naših železnic. Naše zvezne železnice so prišle v resne materijalne težkoče, ki so posledica nazadovanja prometa in porasta bremen. Upravni preustroj na trgovsko podlago se ni posrečil. Celokupni deficit za leto 1926 je proračunjen na 1175 milijard, torej na več kot en bilijon naših kron. Zvezne železnice niso niti v stanju, da bi plačale državi prometni davek, vsled česar je država znatno odškodovana. Vožnja po železnici pride predrago, ker je osebna tarifa že nad zlato pariteto, prevoz tovorov hodi istotako predrag, zato pa se podjetja poslužujejo bolj avtoprometa. Največ pa zasluži železnica pri tovrnem prometu. Da bo promet še manjši, namerava ravnateljstvo zveznih železnic s 1. julijem zvišati tarife za prevoz blaga še za 5 odstotkov, če bo temu parlament pritrdil.

Borza. Dunaj, 3. V. Nemška marka 1,68, dinar 0,12, ogrska krona 0,98, funt šterling 34,35, franc. frank 0,23. čsl. krona 0,20, lira 0,28, dolar 7,07 šilingov.

Curih, 3. V. Paris 16,94, New York 516,87, Italija 20,71, Berlin 123,02, Dunaj 72,92, Praga 15,29, Budimpešta 0,00723, Beograd 9,10.

NAŠE KNJIGE

Obrtna, trgovinska, tvorniška in železniška terminologija. Nemško-slovenski del. Zbral Henrik Podkrajšek, profesor na tehniški srednji šoli v Ljubljani. — Ta prepotrebni slovar je pravkar izdala Družba sv. Mohorja na Prevaljah. Kako silno smo pogrešali take knjige, pričajo leto za letom pogostejše ponavljanje, če se želje in zahteve po tehniškem slovarju, objavljene po slovenskem časopisju. Toda ni čudo, da je ostala želja toliko let neizpolnjena, kajti tako težavno delo je mogel izvršiti le strokovnjak mravljinje marljivosti s temeljitim jezikovnim znanjem in vsestranskim globokim pogledom v najrazličnejše obrtotehniške stroke. Prof. H. Podkrajšek, ki se je že pred tridesetimi leti pogumno lotil ledine na polju slovenskega tehniškega izrazoslova in ki je spisal že premnoge obrtne in trgovske šrokovne učne knjige, je rešil tudi to nalogo izborna. Med zbiranjem gradiva in ustvarjanjem novih izrazov je bil v stalnem stiku z različnimi strokovnjaki, v stvarnem oziru z inženjerji profesorji na tehniški visoki in srednji šoli ter strokovnimi učitelji in ravnatelji najuglednejših industrijskih podjetij, v jezikovnem oziru pa s priznanimi jezikoslovci, tako da je njegovo delo vsestransko uspelo. Vsem, ki bodo iskali kakršnihkoli izrazov bodisi za tvarino, orodje, delo ali izdelke katerekoli stroke, obrtne, trgovske, tvorniške ali železniške, bo Podkrajškov slovar v uteho in vsi, ki so kdaj s trudom ter zamudo dragega časa zaman iskali po dosedanjih slovarjih primerne izraza — in kdo izmed Slovencev, ki ljubimo čistost domače besede, še ni bil spričo napredka moderne tehnike v zadregi za pravi izraz —, bodo založništvu, zlasti pa marljivemu in vestnemu pisatelju hvaležni za to neprecenljivo delo. — Slovar obsega sedemnaest tiskovnih pol v priročni obliki in stane vezan 60 Din.

RAZNE VESTI

Drobne vesti. Na Romunskem se razpisujejo volitve v narodno skupščino za 25. in v senat za 28. maja. — Princ Windischgrätz, ponarejevalec francoskih frankov, namerava pobegniti iz preiskovalnega zapora s pomočjo svoje žene in nekega patra. Odredilo se je najstrožje nadziranje. — „Jutro“ je prineslo v 94. številki dva dolga članka o Koroški. — Na be-

ograjskem kolodvoru je zgorelo 10.000 kg žganja. Domneva se, da je povzročila ogenj iskra, ki je priletela s kake lokomotive. — V bližini Soluna je nastala velika eksplozija smodnika. Šest skladišč je zletelo v zrak, pri čemur je bilo ubitih 10 delavcev, 20 pa ranjenih. — Podpiranih brezposelnih je bilo na Koroškem 24. aprila 3024. — Dr. Seipel se namerava preseliti v Nemčijo in zavzeti odgovorno mesto v centru. — Celovec je najdražje mesto v Avstriji. — V Maldonu so v kurjem mlinčku našli en prstan, 60 pol cola dolgih žebličkov in tri gumbje. — Francoski parlament je sprejel zakon, ki prepoveduje prodajo otroških „cucljev“.

Tiskovna svoboda v Italiji. Znani, v Gorici izhajajoči slovenski humoristični list „Čuk na palci“ je objavil pozdrave nekega vojaka, ki pravi, da vojaki včasih malo zamiže, da ne vidijo v marokanih vrvic in sličnih stvari. Radi te nedolžne šale je bil list zaplenjen, odgovorni urednik, pisatelj Fran Bevk, pa aretiran. Pri obravnavi je bil Bevk obsojen radi žalitve vojake in hujskanja na 4 mesece težke ječe in 400 lir globe. Ker kazen ni bila pogojna, je moral ugledni slovenski književnik takoj nastopiti kazen.

Avstrijska letovišča brez godbe. Med zvezo avstrijskih letovišč in zvezo godbenikov je prišlo do spora. Zveza letovišč je pripravljena plačati godbenikom lanskoletne plače, dočim zahteva zveza godbenikov povišanje plač za 13 do 35 odstotkov. Posredovalni poizkusi med obema stališčema so se izjalovili. Zveza godbenikov je prekinila pogajanja. Radi tega je sklenila zveza letovišč, da zniža kopališčne pristojbine za eno tretjino, ker odpadejo stroški za godbo. Znano kopališče Baden pri Dunaju je že znižalo pristojbino za eno tretjino. Tako bodo po vsej priliki letos avstrijska kopališča brez stalne kopališke godbe, kar bodo po poskušali nadomestiti razni podjetniki z lastnimi orkestri.

Manjšinska šola na Češkoslovaškem. Češkoslovaška vlada je izdelala nov načrt šolskega zakona, ki določa o manjšinski šoli: Če je v okolju 5 kilometrov 40 šoloobveznih otrok, se mora tam šola otvoriti. Narodna manjšina ima pravico do svoje šole, kjer se vrši pouk v maternem jeziku, če je zgornjemu pogoju zadoščeno. Potem je manjšinska šola lahko obvezana. Narodnost šolskih otrok določajo roditelji.

Kovač Franc:

Vsakdanjost.

Kdo še ni doživel sličnega prizora? Človeška drama, žrtev človeških strasti, a nekaj vsakdanjega, da smo postali za take prizore neobčutni, apatični. Grem po ulici — naenkrat zaslišim yrišč in buren smeh, rezke kletvice pretresajo ozračje. Obrnem se. Vidim kopo ljudi, ki se z vso silo drenjajo proti eni točki, vsak se preriva s komolci na en kraj in hoče odriniti spredaj stoječe.

Tudi mene vleče radovednost tja in se prijemem v ospredje. Na tleh leži pijanec, obdan od množice radovednežev vseh stanov. V pijanosti ne ve, kaj dela: kolne, bije okrog sebe in se z vso silo upira aretaciji dveh stražnikov, ki ga skušata spraviti na noge.

A množica gleda, se smeje in zabava — ves prizor ji je v razvedrilo. Raduje se nad zadrego stražnikov, ki aretiranca ne moreta s silo postaviti po konci. Ali jima bode kdo pomagat? Prav gotovo ne. Zakaj napraviti konec radovednosti? Ako bi mučni položaj trajal cel dan, ljudje bi stali in gledali, množica bi naraščala in zadaj stoječi, ki ne vidijo žalostnega prizora, bi stopali na prste in iztegovali vratove ter zavidali one, ki so na tleh ležečemu najbližje. Ha, to je zabava, to je nekaj za oči in za smeh!

„Kako se valja po tleh, ta se ga je nalezl,“ pravi debela kuharica s torbo v roci, namenjena na trg kupovat.

„V arestu se bo čez noč iztreznil,“ pripomni zraven stoječi debelušni davčni eksekutor z akti pod pazduho.

„Ah, ves je umazan in blaten!“ se začudi gospodična, globoko dekoletirana dama, oblečena v negligé.

„Posledica socijalnih razmer,“ pripomni važno njen spremljevalec, kavalir z velourklobukom.

„Ti, pojdiva, da ne zamudiva šole,“ pravi šolar tovarišu.

Opazoval sem obraze množice. Iskal sem obraz, ki bi izražal usmiljenje in bol nad nasrečnejšem, a nisem našel sočutnega očesa. Videl sem v njih obeh samo škodoželno radovednost, krvoločnost in radost nad trpljenjem reveža. Postal me je strah... Mislil sem, da sem obdan od divjih zverí, ki se hočejo nasititi krvi...

Prizor je trajal tako dolgo, dokler niso z vozovi odpeljali nesrečnejša. Smejoč se je potem množica razšla.

Kdo še ni videl sličnega prizora?

V človeku je nekaj zverskega, kar je sicer zakrito z tanko plastjo civilizacije, a se ob priliki pokaže v večji ali manjši meri, pa naj se potem imenuje to ali strast, notranji nagon, razposajenost, lahkotnost ali drugače, ime je postransko. Vendar v človeku tiči nekaj zverskega, kar ob gotovih prilikah inšinktivno bruhne na dan.

Vsak je videl že slični prizor, se smejal zraven in ni mislil na kaj več, a meni se je srce stiskalo strahu in bojazni.

Če bi se dandanes v areni bojevali med seboj gladiatorji, bi ljudje te boje gledali ravno tako s strastjo kot nekoč Rimljani. Ljudstvo hoče krvi.

In mi govorimo o kulturi in humaniteti...

Vabilo

na veliko in lepo igro

Kristusovo trpljenje

ki jo priredi društvo „Zvezda“ v Hodišah
v Delavskem domu
v Podljubelju
dne 13. majnika t. l.

Začetek ob eni uri popoldne

Igra se ob vsakem vremenu.

Vstopnina: sedež S 1.50, stojišče S1.—

Brez spremstva šolarji
ni majo dostopa.

Na veliko udeležbo vabi „ZVEZDA“.

V župnišče brez gospodarstva se sprejme **kuharica.**
Kje, pove upravništvo lista.

Vabilo

na

50

redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice
v Borovljah, r. z. z. n. z.,
ki se vrši

dne 13. majnika t. l. ob 10. uri dop. v posojilnični pisarni.

DNEVNI RED:

1. Poročila in odobritev letnega računa za leto 1925.
2. Sklepanje glede zlate bilance.
3. Volitev načelnstva in nadzorstva.
4. Slučajnosti.

NAČELSTVO.